

Bredebro Lokalråd
Bosholmvej 3
6261 Bredebro

**Myndighed I - Teknik
og Miljø**

Tlf. +45 74 92 92 92
Mobil +45 24 65 17 42
E-mail katgr@toender.dk

Sagsnr.:
01.05.08-P25-11-26
KS: CLS

13. august 2026

Dispensation til oprensning af Majsjak Sø

Du har, på vegne af Bredebro Udviklingsråd, søgt dispensation til oprensning af Majsjak Sø på matr. 977, Bredebro, Brede. Oprensningen indebærer at fjerne rørskovsvegetation samt at opgrave rødder og dynd. Søen er registreret som beskyttet efter naturbeskyttelseslovens¹ § 3.

Afgørelse

Tønder Kommune meddeler hermed dispensation² til oprensning af en del af søen på matr. 977, Bredebro, Brede.

Dispensation gives på nedenstående vilkår.

Vilkår

- Tønder Kommune dispenserer på følgende vilkår:
- Oprensning må kun foregå i perioden 1. september til 1. marts.
- Der må kun fjernes planter og dynd inden for det markerede areal, som fremgår af bilag 1.
- Bredden skal efterlades med en hældning på højst 1:4 og gerne ned til 1:8.
- Der må ikke udsættes fugle, fisk eller krebs.
- Der må ikke fodres.
- Der må ikke opsættes redehuse, hegn eller lignende.
- Opgravet materiale må ikke udlægges på øen eller bruges til at udvide denne. Det opgravede materiale må heller ikke udlægges i et lag højere end 40 cm eller som en vold om søen.

¹ Lov 9 af 03. januar 1992 om naturbeskyttelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024.

² Kommunen dispenserer i medfør af § 3, jævnfør § 65, stk. 2 i naturbeskyttelsesloven

Begrundelse

Søer over 100 m², inklusive bredzone, med et naturligt dyreliv og plantesamfund, er efter naturbeskyttelseslovens § 3, beskyttet mod enhver form for tilstandsændring, uden foregående dispensation. Kommunen kan undtagelsesvis dispensere til ændringer af tilstanden i beskyttede søer, såfremt indgrebet har en naturforbedrende virkning.

Fjernelse af rørskovvegetation, rødder og dynd i søens østlige del vil skabe flere lysåbne, solbeskinnede områder. Disse karakteristika understøtter, at paddearter, guldsmede og andre insekter tilknyttet søer, kan bruge søen som habitat. Reduktion af den tætte rørskov i den østlige del af søen vil skabe plads til, at et mere mangfoldigt plantesamfund kan indfinde sig. Den sydvestlige del af søen fremstår med en relativt mangfoldig flora i bredzonen, og en bestand af grøn frø. Der stilles vilkår om, at denne del af søen og bredzonen skal efterlades urørt. Dermed vil planter og dyr fra dette område kunne sprede sig efter oprensningen.

Dermed vurderer Tønder Kommune, at en oprensning af søen vil opretholde den som levested for dyr og planter tilknyttet søer. På den baggrund meddeler Tønder Kommune dispensation til oprensning af søen.

Redegørelse

Majsjak Sø ligger i et rekreativt område omgivet af parcelhushaver, produktionsskov og togbanestrækning. Den er anlagt som et regnvandsbassin for mere end 50 år siden, og er forbundet til et rørlagt vandløb. Søen har en ø i midten, som er opstået ved tidligere oprensninger foretaget sidst i 2020. Søen er opmålt til at være ca. 6400 m², og opfylder dermed kravet for at være beskyttet under § 3 i naturbeskyttelsesloven. Søen ønskes oprenset for at mindske risiko for tilgroning med skyggende arter, og dermed miste sin funktion som levested for bl.a. padder.

Ud fra luftfotos kan det konstateres, at søen i 2019 fremstod tilgroet. På luftfoto fra 2020 fremstod søen mindre tilgroet. Det er muligt at rørsumpen er blevet beskåret inden billedet blev taget. På billedet fra foråret 2021, efter den seneste oprensning, fremstod den vestlige del af søen helt fri for bevoksning (figur 1). Den nordøstlige del, hvor der ikke blev fjernet plantemateriale, fremstod med tæt rørsumpvegetation. I løbet af årene siden 2021 har rørskoven spredt sig langs kanterne og den nordøstlige del af søen er fortsat en tæt rørskov.

Figur 1: Luftfotos fra foråret 2019, 2020, 2021, 2022, 2023 og 2025.

Besigtigelse

Tønder Kommune besøgte søen d. 9. juni 2026. Billeder fra besøget kan ses herunder og i bilag 2.

Ved besøget fremstod den nordøstlige del af søen meget tilgroet. Ved bredden, samt et stykke ud i søen, var der tætte bevoksninger af tagrør og bredbladet dunhammer (figur 2).

Figur 2: Den østlige ende af søen med tæt rørskov domineret af tagrør.

Den sydvestlige ende af søen var mere lysåben (figur 3). Her var vandfladen nogle steder åben og nogle steder med bevoksninger af dynd-padderok, almindelig sumpstrå og arter af vandaks. Den sydvestlige søbred havde en relativt mangfoldig flora bestående af karakteristiske fugtigbunds-arter, bl.a. rørgræs, eng-rørhvene, almindelig mjøldurt, kattehale, gåse-potentil, korsknep, engkarse, græsbladet fladstjerne, sump-snerre, eng-forglemmigej og almindelig kællingetand. I vandkanten fandtes også vandnavle, vejbred-skeblad, vand-pileurt og bittersød natskygge. Der blev observeret en del voksne individer af grøn frø, samt arter af vandnymfer og guldsmede. Den sydvestlige bred havde en del af de samme arter som nordpå, men også bevoksninger af almindelig star, næb-star og knæbøjet rævehale.

Figur 3: Den sydlige ende af søen som er mere åben og med en mangfoldig bredvegetation.

Den vestlige ende af søen, som blev oprenset i 2020, fremstår i dag meget mere lysåben og med et artsrigt plantesamfund og dyreliv end den østlige. Tilstedeværelsen af grøn frø indikerer god vandkvalitet og en fin undervandsvegetation. Der stilles vilkår om at oprensningen skal foregå udenfor paddernes yngletid, af hensyn til grøn frø.

Det vurderes at oprensning af den østlige del af søen vil bidrage til at gøre søen mere lysåben og sikre at den ikke gror til. Dette vil forbedre dens potentiale som habitat for dyr, ved at skabe lavvandede solbeskinnede områder. Der stilles vilkår om, at den sydvestlige del af søen skal efterlades urørt, og dermed vil planter og dyr vil relativt hurtigt kunne kolonisere den østlige del af søen efter oprensningen. På den baggrund vurderes det, at en oprensning af søens østlige del vil være naturforbedrende.

Vurdering i forhold til Natura 2000 og bilag IV arter

Natura 2000

Det nærmeste Natura 2000-område er N100 'Sølsted Mose', som består af habitatområde H89 'Sølsted Mose' og fuglebeskyttelsesområde F122 'Sølsted Mose'. Natura 2000-området ligger 2 km væk fra Majsjak Sø. Oprensning af søen vurderes at have en meget lokal påvirkning. Derfor vurderes det, at oprensningen ikke vil påvirke

Natura 2000-områder.

Bilag IV-arter

Tønder Kommune er forpligtet til at tage hensyn til levesteder for bestemte dyre- og plantearter, som er optaget på habitatdirektivets bilag IV, også hvis disse levesteder ligger udenfor habitatområder.

Der er ikke registreret fund af bilag IV-dyrearter i søen. Indenfor en afstand på 5 km fra søen, er der registreret følgende bilag IV-arter: spidssnudet frø, løgfrø, markfirben, odder samt arter af flagermus.

Spidssnudet frø er registreret i Sølsted Mose, 2,5 km væk fra Majsjak Sø. Spidssnudet frø yngler i mange typer af vandhuller og søer. Når frøerne, efter ynglesæsonen, går på land, opholder de sig i enge, moser og skove. Den lysåbne del af Majsjak Sø vurderes at være egnet som habitat for spidssnudet frø. Selvom spidssnudet frø ikke blev observeret ved besigtigelsen, kan det ikke udelukkes, at den findes her. En oprensning af den tilgroede del af søen, udenfor paddernes yngletid, vurderes at kunne foregå uden at påvirke paddebestande negativt. En oprensning af søen vil medføre flere lysåbne, lavvandede områder, som padder kan benytte som habitat, og dermed potentielt forbedre levevilkår for spidssnudet frø i området.

Løgfrø er registreret 3,8 km fra Majsjak Sø. Løgfrø er tilknyttet lysåbne naturtyper og det åbne land, hvor den fouragerer og raster. Arten yngler i søer, som er lysåbne og solbeskinnede med rent vand. Løgfrø er meget sårbar overfor fisk i ynglevandhullerne. Da der formodes, at være fisk i søen er det ikke sandsynligt at løgfrø benytter søen som ynglevandhul. På land er løgfrø tilknyttet steder med løs og sandet jordbund. Det rekreative område hvor søen ligger, består mest af tæt græsplæne, og er dermed ikke egnet som rastested for løgfrø. På den baggrund vurderes Majsjak til ikke at være egnet habitat for løgfrø og at oprensningen ikke vil påvirke løgfrø.

Markfirben er registreret 4 km fra Majsjak Sø. Markfirben findes på solrige, varme og åbne lokaliteter som skråninger, sten og jorddiger, klitter, heder og overdrev. Søen og bredzonen er ikke et egnet habitat for markfirben. Derfor vurderes det, at markfirben ikke påvirkes af oprensningen.

Odder er registreret i Brede Å, 1 km væk fra søen, i den anden ende af Bredebro. Odderen er primært tilknyttet større søer og vandløb, hvor omgivelserne giver et komplekst habitat, som odderen kan bruge til skjulested og territorium. Odder er følsom overfor menneskelig forstyrrelse. Fordi søen ligger i et rekreativt område med

menneskelig forstyrrelse, vurderes Majsjak Sø ikke at være et levested for odderen. Derfor vurderes det, at oprensningen ikke vil påvirke odderen negativt.

Flagermus findes i hele landet. De opholder sig i bygninger, grotter og hulheder i træer, og fouragerer i nærheden. Træerne i bredzonen omkring søen, primært piletræer, vurderes at være for unge til, at fungere som habitat for flagermus. Dermed vurderes det, at oprensningen ikke vil påvirke flagermus negativt.

Klage

Kommunens afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet³. Afgørelsen vil blive offentliggjort på Tønder Kommunes hjemmeside og de klageberettigede orienteres. Jeg har vedlagt en klagevejledning. Klagen skal være indgivet via klageportalen til Miljø- og Fødevareklagenævnet senest 14. september 2026.

Dispensationen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Hvis der kommer klager, vil kommunen orientere dig om det.

Dispensationen falder bort hvis den ikke er blevet brugt inden tre år fra modtagelsen.

Venlig hilsen

Katja Gram

Miljømedarbejder

Myndighed I - Teknik og Miljø

Wegners Plads 2

6270 Tønder

toender.dk

³ Afgørelsen kan påklages til Miljø og Fødevareklagenævnet jf. §78 i naturbeskyttelsesloven

Klagevejledning

Naturbeskyttelsesloven

Du kan klage over afgørelser, truffet efter naturbeskyttelseslovens bestemmelser, til Miljø- og Føde-vareklagenævnet.

Afgørelsen kan påklages af

- Modtager for afgørelsen
- Ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- Offentlige myndigheder
- Lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- Landsdækkende foreninger og organisationer hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- Landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentlig bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra tidspunktet for bekendtgørelsen.

En tilladelse må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet. Er der klaget rettidigt, må tilladelsen ikke udnyttes, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder ved at søge på "klageportal" på borger.dk eller virk.dk. Du logger på borger.dk eller virk.dk, ligesom du plejer, typisk med MitID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på kr. 900 for private og kr. 1.800 for virksomheder. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klage-portalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klage-portalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Gebyret bliver tilbagebetalt, hvis klagen bliver afvist fordi klagefristen er overskredet, klager ikke er klageberettiget eller Miljø- og Fødevareklagenævnet ikke har kompetence til at behandle klagen. Gebyret bliver også betalt tilbage, hvis klager får helt eller delvis ret.

Hvis afgørelsen bliver påklaget af andre, underretter kommunen dig om klagen.

Hvis du vil indbringe afgørelsen for en domstol, skal det ske inden 6 måneder efter at afgørelsen er meddelt eller offentliggjort, jf. naturbeskyttelseslovens § 88, stk.1.

Bilag 1: Oversigtskort.

Figur 4. Oversigtskort over Majsjak Sø. Det område hvor oprensning må foretages er markeret med grøn.

Bilag 2: Billeder fra besigtigelsen.

Fra nord-vest

Fra syd-vest

Fra syd

Fra syd-øst

Fra nord-øst

